

ТЕЖИНАРСКИ БЕСНИК

Претплата за Румунију:

1/4 годишње 60 леја,
1/2 године 120 леја,
за целу годину 240 леја.

Уредништво и администрација:
TIMIȘOARA II.
Strada Samuil Micu No. 3.

Година I, број 8.

Главни и одговорни уредник:
МИЛУТИН МАНОЈЛОВИЋ

31. децембар, 1933. г.

Где су позвани?

Бео прошла је шеста исеља како је инаме „дејинче“ — Тежинарски Бесник угађао света, а позвани да га хрме и међути, још једнако оне скарпих руку умсто да се заузму око ширења кавот јединог листа, да путем довољног броја претплатака осигурају опстанак наше мезовине српске штење. Без потребе потпоре исељама овај ово што смо од дуго времена чекали. Недај Боже да се то деси, али ако се збује, кога ће теретити одговорност за то? На првом месту сами свепштење и учитеље, аер ми смо ти који су позвани да сваком приликом пружају народу духовну храну.

Иако сам, тек ми се једна година, али сам за ово кратко време увидео

како је нашег севану, у овом делу Баната, исељко било испод од сада нисмо имали српски лист.

Није пропала једна мекела или један прахали, а да је који од парохијама, после св. бородукања, није осласко са речима: „Шта има, господице, јаво? Каку Шабве да у миловином јавома то и то пише. Да ли је то тачно? Шта пишу о томе југословенске новине?“ Зашто да јаш Срби, који је од Бога обдарен свим способностима као и остали народи, пабири или проси од других оно што може и сам да има? Бар то не би био велики грех?

Жубо је наш севан и чезну за српским листом

исто овако као што залутали каравањом не чезе за оазом, и залутали господињу Мајоновићу ни га давас има. Но какво је то што да јаким довољно речи хахале за излазак Тежинарског Бесника не могу да зајек на довољно речи прекора за ону браћу свепштење и г. г. учитеље, који ми не пружају овакву потпору какву би требало. Парочито су старија г. г. требали да упућују нас на кавле, а ми правцу да радимо, да би повремено наш народ могли подићи на овиј степен националног, културног и економског просветљења на коме стоје и Немци у Банату. До кох се њихове које труде и свестрано шире делатност своју, ми се оправдавамо, на оно изнеколико минута тумачења ст. Јенајфеда и таблицу јакмења. А овамо стално мичено: како нам егзистенција није довољно обезбеђена и како нисмо за наш „тежну“ рад довољно награђени. Приликом последњег учитељског збора, сви су учитељи, са једним малом изузетком, тражили да им се обезбеди материјала, па да изгубији своје старе вероисповедне школе, а ни један није зашитао како ће се и на који начин моћи осигу-

рати опстанак нашег народа овде у Румунији. Нема двоумљења да је материјално обезбеђење веома нужно, али је на првом месту рад, а награда ће сама по себи доћи. Ми извако давас места у којима ишли српцима ни у V. разред, незнају српски говорити, и ако су у неким местима једни те исти учитељи скоро три деценије „државни“. Нема говедају прво г. г. учитеља каква национално обезбеђење су ти њихови другови створили, па онда нека траже да се старе вероисповедне школе уиште како би им се осигурала материјала. А тако исто и браћа свепштењци.

Гледајте само, шта је било сепним Србија, промислите ових избора: Трипест партија, а скоро толико и Срба кандидата, а нас једна око има 15.000—20.000 бирача. Шта то значи? Значи да су њихове бираке немарни па се нису на време побринули да их уједине и убеде да овако расцепљени не можемо имати успеха. Да смо бловремено били организовани, ми би смо могли координато присуствити једној партији и затражити гаранцију, како не би у буљује били изгирани, као сада од стране избора, у чијој смо јаксти приликом прошлх избора имали кандидата на четвртој месту, а сада јак не дајемо ни постојате. Није нимало корективно било с њихове стране што нас приликом прошлх избора, када су били у опозицији и када је њихов успех био у питању, ставили на четврто место, а сада, када им је успех загарантован, обавише како непотребно. Но немари ништа бије још избора и тада ћемо сигурно бити организовани, па ћемо добро гледати како пружамо руку. Народа изрека каже: „Са преваром немогу ручати, али не и вече-рети.“

Немојте, браћо, пустићући да нам милу народ, у овом мору шубишњини, измекла да њеко узбуљено сјајдо, већ призмемо на рад, дијакмо за национално и духовно, како би могао да напредује и економски — па да данас сугира можемо узвикнути: „Мило не је, ах! смо одабрани!“

На крају хоћу да напоменем да ћемо, нарочито ми млађи, са великом жубљаву примити пуштства Васкопречанског господина, Слободана Костића у уложити своје младе силе да по њима делати у народу, но нисмо да би се добро било, као се за време божићног распуста сазове учитељски збор, да се сазове и свепштењци, па да се ујакено договоримо и са г. г. учитељима о заједничкој сарадњи.

Војин Паскуловић
свепштењци.

Пред посету Краља Бориса Румунији

У вези са престојтејом посетом Н. В. Краља Бориса Букурешту, која ће се обавити у другој половини месеца јануара кудје године, софијски листови опширно коментаришу бугарске захтеве, које је бугарска влада изложила румунску владу, који гласи:

Да се врати слобода Бутирима, који живе у Румунији у оно стање, какво је било у 1918. години.

Накнађивање штете оним Бутирима из Добрује, којима је према румунској аграрној реформи одузета једна трећина имања. Укупна вредност тих одузетих имања износи 1/4 милијарде лева.

У сагласности са истом реформом, да се да земља сиромашним Бутирима као што је то учињено према сиромашним румунијама.

Да се уреди питање оних румунских колониста, који су настанили на бугарским имањима.

Да се да шира амнестија Бутирима из Добрује, којих је око 1800 осуђено у Румунији, да би се већи број који се налазе као емигранти у Бугарској могли вратити у Добрују.

Сидане секевистра са имања Бутира из Добрује, који су проиш из бугарског поданства, као и даваше пензија бившим бугарским чиновницима из Добрује, као што је то учињено према бившим мађарским и аустријским чиновницима у духу Тријансонског и Сан Жерменског уговора. Најзад се захтева што скорпије уређење питања подизања места на Дунаву између Румуније и Бугарске.

Највећа жељезника ката- строфа у Француској

Погинуло преко 230 људи а рањено исто толико

Најстраховитија несрећа у историји Француског жељезничког саобраћаја десила се у оји католичког Бајдег дана у близини Париза код станице да Лави.

Експресни воз Париз-Страсбур изишло је са брзином од 105 километара на сат у један други брзи воз, која је због велике магле успорено вођује. Страховити судар направио је ужасну пустош. Спорији брзи воз буквално је сврљан. Од

мах се приступило спасавању. Штапа износи страпне слике о катастрофи. Људи који су учествовали у вердељкој битци говорили су, да не тако унакажене лешеве нису видели од Вердена.

Узашени машини вођава експресног воза и његов помоћник тврде да сигнализ нису добро функционисали и да због магле и мрака нису видели пред собом воз.

Велика народна жалост у Француској

Слабе су речи да опишу онај сирејибл бој, који је душоко узбујо целу Француску. Сам председник Француске републике отказвао је све бо-

жиње свечаности. У вези са овом незапамћеном катастрофом пристизали су стално министарству иностраних послова телеграми саучења.

Сарана жртва

У среду су испратили жртве божиње жељезничке несреће код

Лави. Сто хиљада људи су учествовали на укупу. Појамо је пред-

седам француских републике госп. Лебрера, министар републике госп. Шота и сви чланови владе. Председатељ француских жевелених и

министар саобраћаја држали су велике говори, а чиниостварало је 35 свештеника.

10. Јануара отвара се нов парламент

Из Букурешта јављују, да ће се нов парламент (10. јануара) отворити престојним говором Краља Карла. Маршал Авескус поплочи се на политичког живота

Из ратног што му странка при изборима није ни једно посланичко место добила, решио је стари Маршал да повуче конвенцију да распусти странку и да се повуче као и политичког живота.

Надвојвода Михајло протпутовао је кроз Темшишвар

У срезу путеве приуговарио је кроз Темшишвар Надвојвода Михајло са својом пратњом на путу за Лондон где ће у друштво своје матере променити неколико месеца.

Овагодшњи конгрес студената одржаће се у Темшишвару

21, 22, 23 и 24. јануара одржаће у Темшишвару Дражанин савез хришћанских студената овагодшњи конгрес. На овоме конгресу могу само хришћански студенти учествовати. Сваки студент мора имати за ту друшку испавишну легитимацију, а исто тако мора сваки учесник тог конгреса носити заветицу. За одржавање реда бринуће се редари студенти и локална полиција.

Велики пожар у Галцу

У Галцу ухватио се ноћу Градх Хотел. Гости су били приморени да из напављеног одоу напусте хотел и бегају на улицу. Пожарница чета имала је три пуца сата да се бори са пламенима, док је могла савладати пожар. Услед ватре изгорело је велики део хотела као и велики део ствари гостину. Штета је тешко више осетљива, јер аграти није била осигурена.

Убиство владика у Северној Америци

Старешина јерменске цркве у Северној Америци Леон Туратанан

Мушки штофови

у највећем избору и најјефтиније код фирме

РАБОНГ и ШНАЈДЕР
ТЕМИШВАР 1,
Трг с. Ђорџа

убијен је од непознатог лица за време богослужења на Балне већу у Нијорју. Према досадашњим подацима предстојања се политичко убиство.

Чудо филмске технике и режије по фантастичном роману

Едгара Волеса

КИНГ
КОНГ

Врхунац стваралачке филмске технике приказује је се стално пред пуном кућом

у биоскопу

Форум

Курјац у близини Темшишвара

Новије генерације не пале, да су се у околини Темшишвара појавили курјаци. Првог дана Рукумског Божића, иштавају се два млађана на међавинском путу на м. арило. Један од њих приметио је невољно три веће животиње. Мислећи да су пси, млађани су стали а животиње су се упутиле а њима. Улозавију зверове без икаквог оруђа или батина, млађани попусти су се на сузу кукурезују, који су упути оклинали и покушавали, да суку које млавице, кукурезујући је била смртно то се курјаци нису могли попети. Уплашени млађани нисали су оцајали у помоћ, и суседни становници отерали су курјацима. Отат измислио бише хлудина — акусали ловац — узео је пушку, пошмо у потеру за курјацима и убио је једна а трећи је убио. Убијени курјаци лутаху су удаљ метар.

5300 километара на шкијама

30. новембра кренули су из Иркутска пет најбољих спортистац пука иркутске пошле у Москву. Пут је пренаоги на шкијама и онекују, да ће бити од Иркутска до Москве пренаоги за 86 дана.

После

У недељу 31. децембра текуће год. давамо мојој непрежаљеној супруги А и и шестмесечни парастос у 11^{1/2} часова пре полне у фабричкој Српској прав. цркви.

Ожалостени супруг са симицијем,

Великир и Микодраг Петковић.

Будућност наших школа у Краљевини Румунији

Да бацимо поглед на наше школе као у прошлост тако и у будућност колико је могуће, да мањемо мало на страну ту отровну политику да погледамо и културно-просветно стање наших Срба. Држило смо штаду, највеће благо за нас, јер можемо слободно казати и ми наше мишљење и наше жеље на наше језику. Наш језици неће бити пошта међу појединим и целима јавношћу, он ће нам верно казати све оно што Србин мисли и ради.

За време бивше Аустро-Угарске монархије имали смо наше вероисповеде основне школе.

Знамо како су се тешико одржале наше школе под тензијом да уштинљиве сваке мишљење за време Двојне монархије.

Наш стари тугулаи се да одрже наше српског Ср. Саву у својим школама и тако нам је остала наша вероисповедна школа.

А данас ?

Ми савише истих Срба, спремамо се да је „пропао“ за проклето паре, као што је Јуза пролио Исуса за 30 сребреника.

Скопљена је школска конвенција и ова предвиђа три облика школа:

1. Срп. државна школа, 2. Срп. вероисповедна школа, (као данашња) и 3. Срп. приватна школа.

Ако преджемо школу државну, она ће нам именовати учитеља, она ће да контролише рад у школама и да крљу Срба не је подржавати у облику пореза — не да плаћа, а од тога државна плаћа учитеља. Децла наша неће имати своју личну радост, славу Ср. Саве, учитељство у духовно-крхеном животу само у толико што не носедем јуна у прву.

Тако нагледа у смислу конвенције наша будућа школа. Можемо и то да рачунава да једна влада прима за добро конвенцију и прима све услове, а друга не, а ми наставници смо неважну школу и више нећемо се моћи обрађивати школи.

Друга врста школе је она што

постоји и данас, вероисповедна школа. Ту Србин плаћа, и бира своје учитеље, он их прегледа, и има у школи српског васпитања. Има свој Ср. Саву децу радост, школску славу. Оно што осам Србина ни једна држава неће.

А трећа врста школе је приватна школа, која данас не постоји и која тешико може да постоји. Сада, кад стојимо на прагу мишће будуће српског живота, треба сваки Србин да размисли о објави шта ће да реши. Ми Срба треба да одржимо наше данашње школе јер ту имамо Србина за учитеља и деца ће бити српски васпитани. Знамо један случај у коме ће сваки Српски јасно резултати шта значи Срп. државна школа, (која се и данас одржава). Један мот школски рад, Румун по рођењу, који на беквајти није знао српско, био је именован септембра 1932 год. у Кластру у једном срп. селу за учитеља.

Јавно се у истом селу и превео школу и ступио у звање. Али шта ми се десило: деца нису знала руски а он није знао српски. Тако ће и код нас бити ако преджемо школе држави.

Не сваки развијали како ће тај учитељ учити децу и шта ће и како ће наша деца учити од таквог учитеља који не зна децу, матерњи језик. Тако ће временом и наша државна наметнути учитеља који не знају српски а плаћаће ће пропустити Српство у свом крајевима.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Зато сваки Србин треба да је свестан и да помаже да останемо при данашњој вероисповедној школи, јер нам само у њој лежи спас и просперитије наше нације.

Грешна душа

од Лукијана Т. Браконикона

— Служите, белих деце, велики Бур, ово вам једе балне, куште дечичи и вама јестина — остало прикупите мени...

Жена се захвалила Бур, што је толико благодаран, те се са дечичком упутила својој кући.

II.

У амбасерији варошког раздартеног капетана Савина седела је „кума тета“, а пред капетановим стоком стајало је фабрички радник Марко Шарља.

— Ви се зовате Марко Шарља, рекао је капетану.

— Јесте, одвратно је оскољени.

— Је ли ова госпоња одола вама крстима ваше најмилије дете, кћерчицу ?

— Јесте.

— Госпођа, као кума вашег детета, има право да се стара и штити своје куме. Господин је протођако, Занежић, био свекрв, када сте ви нашу жену и децу — зато, што

су по вас у крци дошли, — заграула из крме на ушну. Госпођа је ово дознала од господина протођака, а пре него што ју је, у име власти, да преговорим, жеља господице нешто да нас рекне.

Служате, кума, достапања „кума тета“, оно што ви радите то не знамо. Ваша деца са децом галудују.

Зато? Зато, што ми крајом заређени новим нечињем бајато носите у крци. Ви не само да окитлате од уста ваше породице, већ и тиме, што се не бринете за њихову четврту искрају, убијате децу.

Шта мислите, шта децу чека у крци? Чека их то да у четврту њихову младост олу под крмом. Ви сте човек, муж, отац, коме у дужност, да се за своју породицу стара. То, куме, раде не само људи, већ и раде и животиње — зверки. Из звер се брине за своје штети, ни брава и по саму цену свога живота. На кад то и тако може звер да ради, зараша да не може то човек да ради?

Нех да је тори од свелости. Ошараша сте у крци нашу жену,

јер је по вас дошла, да нас моли, да престанете са пијачијом, кошањем... Куме, ја вас, молим, будите човек на своје мисли. Кућевласника, шта Стојановића, онаштина, ме је да нас каже ово! Ако наставите даље ваш начин живота — има да се селите из куће, ако напустите пијачије, она нам даје бесспатан сан. Сад смо од ње да се спасемо.

„Кума тета“ се опростила и отишла, а капетан је рекао Марку: Ја само једно имам да вам кажем: Буден да само још једном дозна да се сте опили — говорашу са нама другачије — Можете ли.

III.

Пре варезе суботе стао кол капетаните телефон за пијачијом, најавља да дођу одбоје кол за спасавање пре крци „Шараш“, јер се фабрички радници Марко Шарља онискусују против у крци.

Марко је пренесен у болницу, где је још исте ноћи у грозним мукана од тровања алкохолном испустио своју крв у крци.

(Крај)

Стално велики избор свилених и Народном Магазину у просторијама кончаних парчета и фламена, као и бивше новитета за женске хаљине у Швалске Централне Банке. (Volkswarenhaus) Темшишвар 1, Пејадна Уларија бр. 9.

Француски листи о реформисању парламентаризма

Француска штампа и даље често расправља о данашњем парламентаризму у вези са стањем створеним светском привредном кризом.

О томе више на уводном месту и радикални лист „Норт Тан“ који доказује да се парламентаризам може обогатити једино тако ако се он реформише.

„Цео свет у француској, каже се у овоме чланку, говори о парламентарној немощи. То се говори с разлогом“.

У чланку се доказује да зло не лежи ни у јаловој партијској борби нити у неспособности народних изабраника нити пак у зачимљивости и замршениости скупштинских послова. Лист налази да зло долази онда где је парламент, овакав какав је, уопште створен више зато да се бави такозваном политиком док би данас он требало пре свега да контролише и управља разне гране народне привреде или их претставља „дегелатал, делицијом и претресома“.

У чланку се обећава да ће „Норт Тан“ изложити и реформу коју би требало извести у вези са парламентарним системом.

— 40.000 слушалаца у редним курсевима за спремање стручњака и радника које 125.000 људи.

Ленинградске новине су 1932 године штампале у 326 милиона примерака. Број новина и журнала издата у Ленинграду 1932 године је износио је 61,5 милиона примерака.

Буџетски расходи у Ленинграду су 1933 године износили 427 милиона рубаља.

Што је пре треба уменати старе хиљадарке

Према извештају Народне банке није још ни половина плаћених хиљадарки уменана. Позивају се они који још нису променили своје хиљадарке да то благовремено учине јер ће последњих дана бити велика извала. Рок истиче 31. јануара 1934.

Пијана пада у снег и смрла се

Из југословенског села Кораће, пошта је кући у своје село поштом, пуца Јованка Аџељовић брине се преко доброг наплаћа. Када је подмалак од села почео је да пада јарак, немогући да издржи укор, она се седи на једну страну коју пута, и савладава свој засновак, где је услед хладноће и претераног пијења алкохола умрла на путу.

Мистериозна смрт једне младе дактилографкиње

Још је румунског Божића нестала је на немогућ начин Јулија Тап, млада дактилографкиња роком из Теша. Уочи Божића јављено је кривичној полицији у Темишвару, да су нађали у близини железничке станице 1. јануара пред јуна један обзакљан леш.

Пошто је код оваквих кривичних полиције већ аскала пријава о нестатку младе Јулије, кривичном су онама њени родитељи који су изашли на лице места и у унакаженом лешу уопознали своје дете. Дозвољено правном одлуком из Јулија савршена је несретна девојка. Вероватно да је посредила несретна љубав.

Спрема се савез између Француске и Русије

Из Москве јављају да се спрема француско-руски савез, и московски политички кругови чекају прелаз у овом смислу са француске стране.

Храмовна слава у Овсенци

У близини Дете лежи општина Овсенца са старом српском црквом 437 година. Пре 150 година било је то чисто српско место, но колонизацијом Марије Терезије наставили су крајем 18. века немачки колонисти, поред којих је наш јављено постепено одавно не само бројно него и материјално, тако да данас имамо свега десетак српских породица у Овсенци сиромашног стањем. Ова је општина класичан пример тога, шта нас чека, ако се ми не организујемо у сваком правцу. За пушњеног настрада пос-

Прокаљана куја и паца у српској гостиници код Илије Николића Темишвар-град, преко пута од кафе „Лоја“.

Препоручујемо добро познате штофове В. Г.

ова марка одговара најбољем укусу како по начину ткања, тако и по квалитету и једити-ној цени

БОРИС ГОЛДБЕРГ

Темишвар. 1., улица Аврам Јанку 2. (на јошку Хунадиове улице)

У цени и квалитету В. Г. не надмашиво

тављен је од крајег времена као администратор парохије јеромонах Севастајан Перић, који је о С. Архангелу Михајлу са својим верницима прославио храмовну славу. Стански кум био је данашњи председник тамошње п. општине Марко Николић са којим је свештеник рекао славски колач.

За жељити је да се ова нама стара црква као сведок наше прошлости заједно са парохијом одржи.

Преко 300 лица умрло од зиме у Америци

Јављају на Њу Јорка да у Сједињеним Америчким Државама влада јана зима и да се рачуна да је само у току једног дана од хладноће умрло преко 300 људи.

У Чикагу је слој снега дебело 15, а у Њу Јорку, 28 сантиметара.

На мјестима поремећених је саобраћај.

У Мелену, у држави Висконсин, термометар је јуче показивао 32,2 степена Целзијуса испод нуле.

Ко је пронашао облакодер?

Када је 1931 године у Чикагу срушена још скоро сасвим нова палата једног осигуравајућег друштва, да би се на њеном месту поново облакодер од 45 спратова, поново је у америчкој јавности избио спор, ко је у истом осигуравајућем облакодеру. Највише су се преко јавности препирали архитекта Бесингтон и мајор Цени. Оборица су тврдили да су они пронашао облакодер. У истицању извала да је један и други имају заслуге и права на титул проналазача облакодера. Бесингтон је пронашао челични когур за облакодер, који се може поставити у жељезној вишини спрамова до стотине, а већ у постављеним когур се улађују лигаве и остали материјали. Основна начела о грађевини облакодера без челичног когура описао је још пре Бесингтона мајор Цени, али је заборавио о патентују свој пројекат и тако се Бесингтон обогатио, а Цени који није могао да добије патентно право за облакодер, Бесингтон је данас многогостујки микрон, захваљујући својим одличним пројектима за пољивање облакодера, а мајор је остао до данас сиромаш.

Ценијем читаоцима! Са обзиром на то, што наступа нова година, мољамо шт. читаноце — који то још нису учинили — да неопходно исплате претплату за новембар и децембар о. г. Истовремено упоредимо на нову претплату од 1. јануара, да те жељимо одорати једини српски лист, морамо сви радити на том, да скупљамо што више претплатника. Ако у општинама велика асо народа мисли да је довољно само у читаоници читати „Темишварски Весник“ а ког куће не претплати, онда лист не може постојати, те зато не сваки добар Србин претплати на једини српски лист.

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

Претплати треба у напред платити!

ТИВОЛИ

Програм за Силвестероно вече и Нову годину!

Премијера! 100% немачка тонфилм оперета Ли Пери, Паул Хербинер, Оскар Карлајс у

Ни један дан

без тебе

Ида Вист, Јулиус фалкештајном.

Музика: Ханс Мај.

Ленинград у Бројевиима

Број становника у Ленинграду је крајем ове године износио 3 милиона људи. За десет година се становништво града више него удвостручило, јер је после главне год. 1922 остало Ленинграду само нешто преко 1.200.000 становника. 1913 године је било у Петрограду 1.360 лекара, 1931 године их је у Ленинграду 3.448, а 1933 године 5.608.

Цене у основним и средњим школама је у Ленинграду на 305.000, од тога на 57 виших школа стиглају 13.000 ученика, у шест академија 2000 ученика, а 102 техникума

Најлепши

БОЖИЋНИ ПОКЛОНИ

Механички грађе, марке „Мексико“ и Меркис, парне машине, електричне жељезнице, фотографски апарати и т. д. у великом износу јефтини код

„РЕКТА“, стручна радња

механичких играчака Темишвар 1., улица Василије Александру (Хунадиова улица).

Мануфактурна роба и трикотаже, кошуље, чарапе зимско рубље, и велове заневесте купите најјефтиније код:

Банду и Друг

Власник: К. МИЛИВОЈ

Темишвар

Бува, Вертано (примолуца кат. цркве).

моро је осетити када се је за по-
мало обротно или ако је својим не-
вољом леа и савета тражио, да је
спуте био поседом „на рачу“ ...
Кућа или врата којима се је обра-
ћао, нису била „неговта“. То су би-
ла врата туђинаца, пред којима су
желели даде поздрав у поздравот.
И то је болно осетити у својој души,
када се има на унут, да то све
може да буде лепше, боље и рође-
није.

Боље ме уби и немој да ме му-
чиш, јер је мука тежа од смрти.
Узвикнувши сваки частан човек, који
чува и уважава свој образ и своје
поштенце.

Па се је данас питао, дакле од
нас, гледајући замка наших криза
са поверењем, ала је дошло време
вашој саопшеници? И верује да су
дани наших нава и прилике за по-
стовање остварење ту. Са тим пове-
рењем и свешћу „памоћ се сам“,
успех је у вашим рукама.

Горка је то истина, када се са
власне посматрајући оних јадних
луђака од немала до недрга,
који траже олакшине или бар са-
тење својих невоља и својој бе-
з—разложно и сваки на своју
страну и „руку“. Зар није то жа-
лостно, гадно их, некада тако
славне а данас тако јадне наше
Србе, наше гледи, наше свезде ...

Питајте их, шта их тишти !
Дуг, невоља, перодича, сиротиња
и беда, одговорите нам сваки.

А зашто ?
Стога би било свакога да на ово
одговорим.

Но зато је свијак крив јер је не-
постојао заваљави своје Србина и
Србина, ова и сина, пријатеља и

пријатеља, пола и учитеља и тако
још исто у бескрајност. А свијак
нам је жељан слоге, жељан брат-
ства и пријатељства, жељан је ле-
пота и уредног живота а живише
је жељан леде српске речи „од
Србина, Србину“.

А је пољачим, да је слогта једи-
ни слог и то не слогта у речи а не-
го слогта на делу. Најтепша је слогта
за нас, земљородној задругарство,
стуб нашега живота и то наше
својште среће. У појас гледајте
спас и намери и земљи. А ви жиди
привратите наше старије, шта је то
задрота и колико пута их је од
годуће пропаста спасао задруга, ко-
лико је број оних које је задруга
начинила срећним и угодним људи-
ма и „газдама“. Била су то некада
леда времена имати своју задругу
у свом месту а гласавише задругар-
ство, као сточар и спас земљород-
ника у целоце свету даје пријате-
љемљородној, занатлији и правед-
нику да се заједнички удружују у
равном облику задругарства, и сто-
варско, може да прими све произво-
дице наших чланова, препродајући их
путем своје централне организа-
ције, савеза, и доводиће своје про-
извођаче директно у везу са потро-
шачима, осигуравајући њима прву
и праву цену њихових произво-
дњава. А то је у ствари успех
среће.

Стога, осмишљајте задруге и у њи-
ма са поверењем гледајте ваш једи-
ни спас.

Милан Галетин

Колико чистог злата про- извађају наши рудници

У Румунији је извадо експлоати-
сане златне руде претекло привла-
китним удружењима, у којима је
и државна знатна дошчар. Златни
рудници налазе се сви у Ерадељу,
Кришани и Марамурешу и то у
жуписима Хунедора, Аба, Сату-
мар, Сомеш и Марамуреш.

Од свих предузећа која се баве
копањем злата, најважније је Друштво
„Мика“ префе 12 Апостола
које производи две третине
укупне производње у држави. Про-
изводи државних златних рудника
износи шеста до четири процене.
Друштво „Мика“ основано је 1920
године са капиталом од 21 милиона
леја, а ускладе леде зараде распола-
же данас капиталом од 140 милиона

и резервама око 40 милиона „леја“.

Другуто „Мика“ је такође за-
интересовало у другим друштвима за
копање злата, која раде са капита-
лом од 30 милиона леја.
Производи златна Румуније за
1932 год. износи 3539 килограма
чистог злата. А у великим извор-
них геолошких испитивања може
се предвидети да ће годишња про-
изводи злата за коју годину дости-
гати 10.000 килограма чистог злата.
Нарочито у државним рудницима
постоји могућност знатно повећања
производа, и ово изискује нове
техничке инвестиције од 100 мил-
иона франка, које ће држави у со-
ветном интересу набавити, ако
друштво не, путем зајма.

Вођ румунске делегације о жи- вотарској изложби у Београду

Земљаса је међународна изложба
живине гођубова, кућица и оваца у
Београду одлично је пријемљена не
само од заинтересованих оглашача
него и најшире публике. Уређења
и успехом изложбе задовољни су
како домаћин тако и изострани жи-
вотари.

Вођ румунске делегације г. др.
Бајкојану као је о изложби ову из-
јау:

„Живинарске изложбе служе да
нам кремена на време покажу ка-
ки су резултати постигнути у га-
јењу живине и у рационализацију

ове важне привредне гране. Једна
међународна изложба живине има
за нас спешнију још већи значај,
пошто се на њој могу чинити поре-
ђења између оглашених и изложених
материјала појединих држава. Стога
је нам немало до реч да похвални
иницијативу Полудржавног жи-
вотарског друштва из Београда, на чи-
ем се челу налази угледни г. Влада
Илић као претседник са потпредсе-
лом г. Бором Миланковићем и др.
Б. Попандићем. Нарочито нормал-
на је истакнем велику улогу г. Саве
Вујића, др. Попандића, Миланковића

и Саве Јаковљевића, који су с од-
личним познавањем и огромним тру-
дом организовању изложбу у Београ-
ду. И ако је ова прва изложба интер-
националног карактера, она је потпу-
но успела у сваком погледу и за-
довољима је најпрецизније огла-
шача и стручњаци.

Овом лекцији прилику треба да
слеаује све сусудне земље, како би
се изложбама омогућило то ус-
пешне такмичење између оглаш-
ача и ресетивних стручњака.

Ми румунски оглашачи желимо
тој нисмо имали довољно времена
за припрему, јер нам је стога било
немогућно да учествујемо с матери-
јалом из разних покрајина наше др-
жаве. Иначе, нас је асема пријато
изненадо изложени материјал како
по броју тако и по квалитету. Мно-
гострој организацију оглашача
угосподаре националних истра-
вача, чији материјал показује нај-
лепше да живинарство могу с успе-
хом практиковати не само земљор-
адници него и пољачи редом др-
жавних службеника. Од приватних
највише смо се дивили изложбама
из г. Саве Вујића, Србина и
Влада Илића, који су изложени вр-
ло лепо и угодним материјалом.

Код изложбене живине свадле су
нам се нарочито расе Род Ајлана,
Пинкут Гро, Легхори и донаша Ша-
верца, затим изложбе плоче, турс-
ке и кућна била су такође до-
брод квалитета.

Од изостраних излагача највише
су нам се допаде бугарске шум-
ске копоши, које изводи државна
станција код Софије. Директор стани-
це г. Семеријану нала се да је се-
лекцијом добио од шумских ко-
поши одличну националну расу.
Свадела нам се и колекција бугар-
ских кућица.

О мађарској живини имали смо
већ добро мишљење, па смо од ма-
ђарских оглашача очекивали да из-
ложба већи избор и бољи материјал,
који има, на жалост, нису вероватно
због рђавог времена могли да донесу
на ову изложбу. Шенцари и Ила-
дијани изложили су мале копошце,
те нам је немогућно да суд о њи-
ковој живини. Што се стале матери-
јала из Румуније остављало други-
ма да га оцене“.

„На крају морам“, завршио је г.
Бајкојану, нагласити да су ру-
мунски излагачи свада пријемљени
мајордначице као у једној од свих
великој држави и да су много за-
лижени великим напретком Београ-
да, који је на њих учинио углаш-
ац“.

Модерни штеђаџи

Савремене
гледјеска-
не и држав-
не штеђаџе

Девидер Калман, Темишвар,
IV, Булевар, Карол 37.

За три дана до-
бијете лепо и
свеже лице упо-
требом

„М И А“ крема

Апотека Др.
КОВАЧА,
Темишвар, II,
ул. Дачаров (Гла-
ва) бр. 30-35.

Помоде штикерје, ажуре ве-
ло-ве за новеце као и превлачење
кућица код
КИРУЦЕ, Темишвар II, улица
Булевар де Сакрој 1.

Стактарска радња
И. Адлер и Син
Темишвар II, Пејада Рарен 2. Тел. 100.

Чја
ARIMA
ИТТИТИ ОД
ПАЗЕБА!

Купиште
чја
Арима!

Сатови, вереници претени,
свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Темишвар-Град
улица Мира
бр. 6

Свадебни поклопи најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
свадба и ватав

Стигле су снечигипеле и каљаче за женске, мушке и за децу
Продаја на велико и мало. Помодне новосте за 1933-1934. Снечигипела са мало погрешка већ од 65, 75 и 85 леја.
Јулиус Ропер, трговина ћилимова и линолеума
Јосиово, Буле. Бергело 5. Телефон: 18-75. Фабрика, Ђошак пијаце Коронији и улици 3 августа. Телефон: 18-95.

Пре иако набавите
поклоне за Божит
уверите се о великом
избору играчка и
јефтинијем ценима код фирме

Гранд Базар
Темнишвар-Фабрика
[Главна улица број 24.]

Шпелерајска роба је најјефтинија код

Чедомира Кнежева
трговина меновитој роби

Темнишвар IV,
улица Гералд фон 38.

Рагаљи

хурчија и стовариште
крпа

Темнишвар II,
ул. Дачилор (Главна ул.)
број 38 (I)

Црквене, свечарске и куповне
поштене СВЕТА, беле и црне поштене
марке „VELARET“ добијете
најјефтиније код
приватног Јана

В. Петковић
Темнишвар
ул. Дачилор 11-13
на мало Тел. 286 на велико

Специјална кројачница за
сваковрсте униформе

Шалиначки и Јанку
Темнишвар I,
капана Ушакчија 4, поред
Српске цркве

Израђујемо свако-
врсте капе за уни-
форме, ватрогасце,
војнике, ђаци и же-
љезничаре, источно
штукатурне знаке у
злату и сребру. Ве-
лико сластиште у
приближја за уни-
форме и т. д.

Најстарија хурчијска
радна и стовариште
крпа у Банату

Худовски и Салаји
Темнишвар-Град
Улица Лоновић,
Основано 1867 год.
Првокласни посао и роба.

Најбоље и најјефтиније светле лампе за петролеумас

НОВАЛУКС МАКСИМ
Разновидна стручна опрема и стовариште саставних
делова. — Тражите ценовник. — За цене
лампе и радио тражите трајне батерије марке
„EOS“ и „Novallux“

„NOVALLUX“ Темнишвар III.
Ул. У. Омшниц (Jósika) 3.

Мушки кројач за
господине и свештенике

Љубомир Бесуљ
Темнишвар-Град, Влади-
чански двор.

Велико стовариште сопствене
израде у коферима и кожној
галантијерској роби
по још нечуваној јеф-
тинијој цени код фирме

Клајн Јене
Темнишвар, I. Пејаца са-
воја бр. 6.

Ј. ВАЛТРИХ
ТЕМИШВАР-ФАБРИКА
Пејаца Трајан бр. 1.

Електрична трајна
ондулација, бојди-
сање косе, модерна
косметика.

Израђујем сваке врсте
серсаве и хамове, а
нарочито сватовске ник-
ловане по најповољни-
јим ценама, наручиоци
примају

Милан Јорговић
сарац и седлар
Темнишвар I,
ул. Бујен де Савоја

Траја електрична ондулација
(граје 6—8 месеци), фарбање
косе, годено ондуирање, ма-
никур, бријање и
пишање обавља

Паја Тодоров фризер
Темнишвар-Град, улица Алаба
Јулаја (Макрин двор).

Најјећи избор у
кожнијој редикли-
ма торбама и
коферима по
најјефтинијој
цени код про-
извођача

FEUER
створица кожане робе
ТЕМИШВАР I, улица Мерла број 8.

Фрања Тејнор & Комп.
ОПТИЧАР

Најбоља роба од челика,
бријање, махове, махове
за пишање косе и бра-
де и вештачко оптрпење

Темнишвар-Фабрика
Пејаца Трајан бр. 1 Телефон 561

Душан Лазич
трговина оружја
Темнишвар-Град
Кметској број 5

Препоручује своје
богато слабено
стовариште у ло-
калним пушкама,
флиберма, писто-
љима, револверима,
патронама и ло-
вачком прибору.

Душан Турински
бравар и водоводни
инсталатер

Темнишвар-Град
Улица В. Александри број 10,
спрски дом

Л. ТУРИ
Темнишвар
I, улица Мерла 3
Стовариште новених фабрика.
Такнина за
наментјај, за-
веса, чилима
и покривача.

Лепе и добре
шешире
као и кошуље, црпачице, кравате,
чараци и све купове постоје у
најјефтинијој и у највећем избору
код фирме

насл. Густава Новака
Темнишвар-Јосифово
улица Банат бр. 21

Ципеле најкласичне и
најјефтиније,
купујете код фирме

Фридман
Темнишвар-Град
Палата Лефлер, врснокута
„Лоја“.

Много ћете уштедети ако на-
бавите

чарапе,
рукавице,
мајице,
вунице,
чишке и галан-
теријску робу
код фирме

М. ХЕН
„Краљ чарапа“
ТЕМИШВАР
IV, Кошутава улица, број 25.
(на пијаци).

Због приспеле сезоне про-
дајем препуно стовариште
женских капута
по јако сниженим ценама.
Уверите се без обавезе ку-
повања, код фирме

Р а д о

Темнишвар I, Ред кућа кафеа „Лоја“.
Ненадмашиво у укусу, квалитету
и цени!